

svoja podjetja. Ti okrajni zastopi (Slany, Unhošt in Hofelice) so sklenili podpisati do 300.000 K vojnega posojila: vsi davkoplačevalci so bili s tem zadovoljni, le »železarsko društvo«, ki je napravilo v vojni že nešteto milijonov profita, ne. Gospod Kestranek je vložil pritožbo na upravno sodišče, kjer je seveda pogorel. Praški »Venkov« pravi: To dejstvo je naravnost nezaslišno! Ljudje, ki se vedno igrajo patriote, ki prinašajo svoj avstrijski patriotizem vedno na javni trg ter se često obregajo ob češki narod, ti ljudje iz nizkotnih ozirov branijo podpisovati vojna posojila! Komentarjev ni treba. Stvar govori sama za sebe — oziroma naravnost kriči!

Tretje poglavje je prav kratko. Slovensko učiteljstvo pa je položilo na žrtvenik domovine od svojih ubornih vinarjev, ali pa posredovalo, da so darovali drugi, vsoto, ki jo izkazujemo v današnji številki »Učit. Tov.«

Književnost.

Ganglovi »Zbrani spisi za mladino«. Učiteljska tiskarna je vzela sedaj v delo IV., V. in VI. zvezek Ganglovih »Zbranih spisov za mladino«. Vsi ti zvezki obsegajo pripovedne spise, in sicer IV. in V. krajše povesti, v VI. zvezku pa bo priobčena daljša povest »Vinski brate«, ki ji je snov zajeta iz novomeškega dijaškega in belokranjskega življenja. Vsi ti spisi po večini še niso bili nikjer priobčeni ter bodo opremljeni o ilustracijami, kakor so prvi trije zvezki. S VI. zvezkom bo zaključena prva polovica Ganglovih »Zbranih spisov za mladino«.

Literarna zapuščina Franca Levca. Pokojni deželni šolski nadzornik dvorni svetnik Franc Levce je ostavil bogato literarno zapuščino z dragocenimi spisi in sestavki ter zanimivo korespondenco. To gradivo bo uredil in izdal — po želji pokojnikov — dr. Ivan Prijatelj. Tako nam poročajo iz najzanesljivejšega vira. Čaka nas torej literarni dogodek prve vrste.

Dr. Ivan Lah: Dore. (Ilustriral Maksim Gaspari.) Dr. Ivan Lah, ki je danes sam na ruski fronti, je tikoma pred svojim odhodom v vojno službo napisal lepo povest »Dore« iz sedanje burne vojne dobe. Povest je namenjena predvsem odrasli mladini in pripoveduje tragično zgodoč, vrliga kmečkega dečka, ki išče svojega mobiliziranega očeta. Sirota odide pogumno v svet, da bi našel vojaka očeta; napol zmrzel ponesreči na cesti med vojaškimi vozovi, ki ga prepeljejo v mestno bolnico. Ko ozdravi, je sluga sestre Selme v bolniški vojni kuhinji išče neprestano med ranjenci in bolniki dopustniki ter postane končno žrtev laškega aeroplana. Vso povest je prepletel pisatelj z idilskimi prizori na vasi med dolejškimi kmeti v dobi vojne, božične in velikonočne praznike preživlja z otroško dušo, zanimivo slika vojno dobo med kmeti in v mestu ter v vojni bolnici. Najlepše se mu je posrečilo opisovanje dečkovih težkih slutenj, mračnih sanj. Dore in očeta preko gor in planjav neprestano zvezana: njune misli, hrepenenja in bojzani srečavajo in objemajo. Deček preživlja v svojih daljnovidnih slutnjah in sanjah vso krvavo tragedijo junaka očeta, padlega na bojišču. Povestica spada k najboljšim literarnim spisom naše izvirne mladinske književnosti: v njej je dovolj dejanj, mnogo lepih misli, poetičnih slik ter je pisana v ljubeznivem priprostem jeziku. Prav posebno lepo je okrasil akad. slikar Maksim Gaspari to knjigo z 10. slikami, ki so natisnjene k poglavjem kot vinjeta. Slikar je podal čisto v pisateljevem duhu navčne, a poetične risbe, to in ono s hu-

morom in duhovitostjo, ki bodo gotovo vsakomur všeč. Knjiga je primerna kot darilo odrasli, dečkom in deklicam; toda tudi odrasli, zlasti očetje na vojni, jo bodo čitali z resnim užitkom.

»Ljubljanski Zvon«. Te dni se razpošilja marčeva številka »Ljubljanskega Zvona« z naslednjo bogato vsebino: Ivan Albreht: Pri vinu, A. Debeljak: V snegu, Alojzij Kraigher: Mlada ljubezen, H. de Régnier: Samostan (v prevodu A. Debeljaka), Fran Albreht: Laž, Fran Albreht: Misel, Anton Novačan: Trije konji, Ivan Rozman: Beseda o rojstvu, Anton Novačan: Hudič v ulici Sv. Mihele, Alojzij Gradnik: Pesem dekleta, Pesem vdove, Fran Albreht: Promenada v snegu, dr. Franc Derganc: Henri Bergson. Listek: I. A. Glonar: Publika, je Leonove družbe, dr. Lončar: Mein Oesterreich, mein Heimatland, Anton Debeljak: Octave Mirbeau. I. A. G.: Strossmayer na vatikanskem zboru.

»Slovan«. Druga in tretja številka »Slovana« sta izšli skupaj. Zvezek je po vsebini zelo bogat. Med pesniki srečamo v njem Gradnika, Golarja, Albrehta Ivana in Janka Samca. Posebno prijetno učinkujejo Golarjeve »Zimske kitice« in Gradnikova iskrena pesem »Mati poje«. Fran Milčinski izvrstno zabava z nadaljevanjem svoje »Gospodične«, dr. Ivo Sorli pa končava dogodek poštene služkinje Barbike. Kratke novele imajo Ivan Cankar dve, Stanko Svetina eno, Ferdo Kozak eno in Kostanjevec eno. Cankarjeva zgodba o tem, kako se je uselnil gospod Peter Mozolec, je taka, kakor bi jo vzeli iz njegove mladostno prešerne »Knjige za lahkomišelnice ljudi«. »Bebec Martin« pa je vseskozi čustven in v svojem koncu globoko učinkujoč. Stanko Svetina spisuje krepko, zanosno in z dobro karakteristiko strah »Kmeta Koritnika«, Ferdo Kozak podaja turoben dogodek iz svojega vojnega zapisa in Kostanjevec opiše živo resnično bedo »Penzijonista Hvale«. Znanstvena članka sta dva. Dr. Avgust Žigon nadaljuje »Bridko zgodbo iz Levstikovega življenja« in Dr. Fr. Ilešič, priobčuje konec sestavka o »Simon Gregorčiču« in njegovi učenki. Fran Lipah, ki kaže lep dramatski talent, je zastopan z enodejanko »Dopust«. Listek obsega razna knjižna poročila in nadaljevanja dveh Žigonovih člankov. Zvezku so priložene tri umetniške priloge. Frana Tratnika karakteristična risba »Berača«, dve ljubki trobarvni sliki Maksima Gasparija pod skupnim naslovom »Velika noč« in Maksava Svabinskega, slavnega češkega slikarja »Poletna noč«.

Priporočamo »Slovana« vsaka zavedna slov. rodbina bi naj bila naročena na ta naš izboren mesečnik.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radojko Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani
registрована zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. marca 1917 K 110.349-88

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1916 K 55,000.000—
hipotečnih in občinskih posojil „ 30,600.000—
rezervnega zaklada „ 1,500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%,
izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1%
oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.

Pristopajte kot člani k »Rdečemu križu!«

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta«, v Ljubljani

r. z. z. o. j.

Cekovalni račun št. 12.366.

Zadružnik našega denarnega zavoda postane lahko vsak, kogar sprejme načelstvo. Delež 50 K, se mora takoj polno vplačati. Posebno se priporočajo ti deleži kot osnovne glavnice učiteljskih društev. Deležne vloge se obrestujejo po 5%.

Vstopnine se enkrat za vselej plača 2 K.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsacega, ako tudi ni zadružnik. Obrestna mera je 4 1/2%. Obrestovanje se pričinja dvakrat na mesec in sicer: 1. in 16. dne vsacega meseca.

Posojila se dajo le zadružnikom na osebni kredit po jako ugodnih pogojih. Posojila dovoljuje načelstvo. Načelstvene seje so vsako 2. in 4. delavno soboto v mesecu. Zadruga plačuje na željo za svoje dolžnike premije ter tudi posreduje pri zavarovanju.

Vrača se po spodaj navedenih načinih. Vsakdo si lahko izbere način vračila po svoji osebni potrebi in po svoji plačilni zmožnosti.

Vsacih 100 K posojila se vrača po načinu:

mesečnih rokov	in sicer	11 a	9 K — h,	rok
A	v 12	11	9 K — h,	12. 4 K 73 h
B	" 18	17	6 " — "	18. 3 " 56 "
C	" 24	23	4 " 50 "	24. 4 " — "
D	" 38	37	3 " — "	38. — " 66 "
E	" 46	45	2 " 50 "	46. 1 " 81 "
F	" 60	59	2 " — "	60. — " 70 "
G	" 70	69	1 " 75 "	70. 1 " 42 "
H	" 85	84	1 " 50 "	85. 1 " 26 "

Informacije pošilja zadruga vsakomur fran. kdor vpošlje 20 h v pisemskih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Dopise je naslovljati edino na zadrugo, ne na posamezne člane načelstva. Zadrugi lokal je v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Uradne ure za stranke so izveniški praznikov vsak četrtek in vsako soboto od 1/2. do 1/2. 6. ure popoldne.

Ali ste že pidobili mladinskemu listu »Zvonček« novega naročnika?

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

reg. zadr. z omejeno zavezo **Francišškanska ulica št. 6**

se priporoča slavnim kraj. šolskim svetom in cenj. učiteljstvu v naročilo vseh uradnih šolskih tiskovin po najnovejših vzorcih. V zalogi ima vsakovrstne napise na lepenki, razne mladinske spise, vse poštno tiskovine za šol. uporabo itd. — Priporoča se v natisk uradnih kuvert in pisemskega papirja z napisom in sploh vseh v šol. stroko spadajočih tiskovin. V zalogi vedno: K. Wider, »MOJE PRVO BERILO«.